V filmu Slovenija, Avstralija in jutri ves svet se električar Boris (Jure Ivanuša) pod vodstvom soseda Igorja (Aljoša Ternovšek) znajde (in izgubi) v sistemu mrežnega marketinga. DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

KRITIKA

Mariborska tranzicija

FILM

Slovenija, Avstralija in jutri ves svet
Režija Marko Naberšnik
Kolosej
●●●●

Deja Crnović

Podobno kot se je bizarnih promocijskih potovanj in časovnega zakupa apartmajev pred tremi leti lotil Srđan Dragojević v filmu Atomski z desne, *se pasti mrežnega marketinga v filmu* Slovenija, Avstralija in jutri ves svet loteva ***Marko Naberšnik***. *V svojem četrtem celovečercu se vrača k svojemu lokalnemu okolju in likom, ki jih javnost rada označuje za malega človeka ali povprečno družino. Gre za delavski razred ali pa nižji srednji razred, ki je kljub relativno udobnemu življenju ves čas en nesrečen dogodek stran od revščine. A v nasprotju s Cvitkovičevo* Družinico *se Naberšnikova družina Jenko v takšni situaciji ne znajde – oziroma se, še preden bi se lahko kaj takšnega zgodilo, odloči, da bo v skladu z vrednotami kapitalizma sama poskrbela za lastno usodo.*

*Tovarniški delavec Boris (**Jure Ivanuša**) namreč v službi izve, da bo zaradi racionalizacije prišlo do odpuščanj, žena Vesna (**Minca Lorenci**), ki je že nekaj časa brezposelna, pa sprejme ponudbo sosede (**Milada Kalezić**), da bi njen sin (**Aljoša Ternovšek**) imel pri njiju doma predstavitev novega sesalnika. Da bi ustregla sosedi, ki zbira točke za avtomatsko fitnes napravo, zakonca padeta v primež mrežnega marketinga v podjetju Cosmica, a z možnostjo za dodaten zaslužek pride tudi povsem nova ideologija.*

*Električar in prodajalka sta na seminarjih podjetja namreč soočena z idejami, da smo si vsi za svoje stanje krivi sami, da je uspeh stvar volje in samozavesti, za povrh vsega pa jima v neformalnih okoliščinah namignejo še, da je treba vsak dan uničiti vsaj enega tekmeca. Novopečeni popoldanski podjetnik Boris se zato v tovarni ob napovedi odpuščanj, namesto da bi organiziral sindikalni boj, raje posveti sabotaži sodelavca (**Bojan Emeršič**), ki tudi po njegovi zaslugi izgubi delo.*

Slovenija, Avstralija in jutri ves svet *je zgodba o neumnih odločitvah in potezah, ki pa je posneta skozi izjemno razumevajoče oči. Naberšnik je v prikazovanju lokalnega življenja delavskega razreda rahločuten, laži, ki jim njegovi liki občasno nasedajo, pa uspe predstaviti skupaj s kontekstom, v katerem je kaj takega sploh mogoče. Svojih likov v nasprotju z nekaterimi domačimi radijskimi govorci ne prikazuje kot neumne in lene, temveč njihove slabe odločitve postavi v kontekst stiske, ki jo povzroča vse bolj kruti svet kapitalizma. Ideologija dela za sebe in samoizpolnitve, pa naj pride v obliki podjetništva in mrežnega marketinga ali newagerske naravne kozmetike, namreč razkraja osebne in družbene odnose in vceplja lažno upanje, da vsakomur lahko uspe. Zanimivo, morda najbolj trezen premislek v filmu izreče devetletnik, ko očeta vpraša, kako lahko postaneš astronavt, če se nisi rodil v Ameriki. Veliko sanj in ciljev Naberšnikovih junakov je namreč uvoženih, zaradi česar so posledično nerealne in tudi za naše okolje nerelevantne.*

Naberšnikova tehnika pripovedovanja je klasična, film razen občasnih postavitev kamere v stanovanju vizualno skoraj v ničemer ne izstopa, a zato prednjači drugje. V popolnem razumevanju svojih likov in okolja, v sposobnosti, da s preprostimi stavki pove velike in kompleksne teme ter da v na videz banalnih prizorih, kot je kramljanje po spolnem občevanju o Colonelu Sandersu in njegovi verigi restavracij z ocvrtim piščancem, pove bistvo. ×